

ОН**ПРОФСПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ
ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ****TRADE UNION OF EDUCATION AND
SCIENCE WORKER OF UKRAINE**Юридична адреса: 01012, м. Київ, Майдан Незалежності, 2
Адреса для листування: 04071, м. Київ, вул. Ярославська, 6
Тел.: (044) 462-51-902, Maidan Nezalezhnosti, Kyiv, Ukraine, 01012
Tel. +380 (44) 205-74-51E-mail: sekr.osvita@gmail.com Website: www.pon.org.ua

Розрахунковий рахунок: UA263223130000026002010078760 в АТ «Укресімбанк» (м. Київ), КОД ЄДРПОУ: 02605316

27.05.2021 № 02-8/382

***Головам обласних, Київської міської
організацій Профспілки працівників
освіти і науки України***

ЦК Профспілки працівників освіти і науки України доводить до відома лист Міністерства освіти і науки України «Про розрахунок обсягу освітньої субвенції на 2021 рік» від 26.05.2021 №1/11-3775 для використання у роботі відповідно до повноважень виборних профспілкових органів з метою забезпечення трудових прав членів профспілки.

Привертаємо увагу на необхідність врахування при цьому наступного. Статтею 13 Закону України «Про освіту» встановлено, що для забезпечення територіальної доступності повної загальної середньої освіти органи місцевого самоврядування створюють і утримують мережу закладів освіти та їхніх філій. Кожна особа має право здобувати початкову та базову середню освіту в закладі освіти (його філії), що найбільш доступний та наблизений до місця проживання особи. Право особи здобувати початкову та базову середню освіту у комунальному закладі освіти (його філії), за яким закріплена територія обслуговування, на якій проживає ця особа, гарантується.

Частиною 3 цієї статті встановлено, що з метою наближення місця навчання дітей до їхнього місця проживання у відповідному населеному пункті може утворюватися філія закладу освіти.

Стаття 8 Закону України «Про повну загальну середню освіту» передбачає, що територіальну доступність повної загальної середньої освіти забезпечують органи місцевого самоврядування шляхом формування та утримання мережі закладів освіти, у тому числі опорних, їхніх структурних підрозділів (філій).

Статтею 9 закону «Про повну загальну середню освіту» встановлено, що рівний доступ до здобуття повної загальної середньої освіти забезпечується шляхом територіальної доступності повної загальної середньої освіти.

Статтею 12 закону «Про повну загальну середню освіту», яка регламентує питання формування класів (груп) у закладах загальної середньої освіти, передбачено, що з метою належної організації освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти формуються класи та/або групи. Кількість учнів у класі (наповнюваність класу) державного, комунального закладу освіти не може становити менше 5 учнів та більше: 24 учнів, які здобувають початкову освіту; 30 учнів, які здобувають базову чи профільну середню освіту.

У разі якщо кількість учнів не дозволяє утворити клас, учні можуть продовжити навчання в цьому закладі освіти за однією з інших (крім очної) форм здобуття повної загальної середньої освіти або в іншому закладі освіти із забезпеченням територіальної доступності.

Тобто зазначеними законами не встановлено норми, якою має бути мінімальна кількість учнів у закладі загальної середньої освіти. Встановлено лише вимоги щодо мінімальної кількості учнів для формування класу, що дорівнює кількості не менше 5 дітей.

Державним бюджетом України на 2021 рік обсяги освітньої субвенції на оплату праці педагогічних працівників з нарахуваннями місцевим бюджетам затверджено у сумі 99,6 млрд. грн. проти обсягів на 2020 рік у сумі 79,1 млрд. грн., що на 26% більше порівняно з минулим роком.

При цьому за даними Мінфіну залишки освітньої субвенції у цілому в усіх місцевих бюджетах становили: на 1 січня 2021 року 5,3 млрд. грн., на 1 лютого – 7,0 млрд. грн., на 1 березня – 6,2 млрд. грн., на 1 квітня - 6,0 млрд. грн.

За інформацією Міністерства освіти і науки України в листі від 16.02.2021 № 1/11-1038 при обчисленні освітньої субвенції у 2021 році застосовано показник середнього розміру надбавки за престижність педагогічної праці у розмірі 25% від ставки заробітної плати вчителя вищої категорії.

Зазначене засвідчує про належне фінансове забезпечення видатками з Державного бюджету на здобуття повної загальної освіти в цілому за всіма місцевими бюджетами, зокрема в умовах мережі класів, що діяла в минулому році. За даними статистики в цілому в Україні у 2019/2020 навчальному році налічувалося 15,2 тис. закладів загальної середньої освіти, а в 2020/2021 - 14,9 тис. таких закладів, що на 300 закладів менше, порівняно з попереднім.

При цьому слід ураховувати, що статтею 32 Закону України «Про повну загальну середню освіту» передбачено, що реорганізація і ліквідація закладів загальної середньої освіти у сільській місцевості допускаються лише після громадського обговорення проекту відповідного рішення засновника.

Стаття 32 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачає, що до відання виконавчих органів сільських рад належать такі власні (самоврядні) повноваження, як управління закладами освіти, які належать територіальним громадам, організація їх матеріально-технічного та фінансового забезпечення; забезпечення здобуття повної загальної середньої освіти у комунальних загальноосвітніх навчальних закладах.

Типовими штатними нормативами закладів загальної середньої освіти, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 06.12.2010 № 1205, встановлено, що посада директора вводиться у школах I ступеня за наявності 20 і більше учнів, а також у всіх інших школах незалежно від кількості учнів і класів у них (в тому числі опорних).

Пунктом 46 Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти України від 15.04.1993 № 102, передбачено що за керівництво такою школою одному із вчителів провадиться доплата в розмірі – 25% ставки заробітної плати.

Тобто зазначеними нормативними актами не заборонено функціонування початкової школи з меншою ніж 20 осіб кількістю учнів. В таких закладах лише не передбачається посада директора. Стосовно інших шкіл, то жодних обмежень на введення посади директора, а отже їх функціонування, немає.

Частиною 2 статті 64 Закону України «Про освіту» передбачено, що акти центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки є обов'язковими до виконання органами місцевого самоврядування, до сфери управління яких належать заклади освіти.

Щодо проведення ґрунтовного аналізу «діючої мережі» та прийняття в літній період управлінських рішень щодо формування «оптимальної мережі» закладів загальної середньої освіти, про що йдеться у листі, то така мережа та створення

відповідної кількості класів у цих закладах відповідної території має формуватися з дотриманням вимог Законів України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту».

Згідно з частиною 2 статті 2 Закону України «Про освіту» листи, методичні рекомендації, інші документи органів виконавчої влади, крім наказів, зареєстрованих Міністерством юстиції України, не є нормативно-правовими актами і не можуть встановлювати правові норми.

Частиною 3 статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» встановлено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України.

При цьому поділяємо обурення педагогічних колективів, особливо сільських шкіл, висновками та, так званими, науковими дослідженнями, що «малий розмір класів та шкіл у сільській місцевості» тісно пов'язаний із гіршими навчальними результатами учнів.

Неприпустимою та такою, що дискредитує сільських учителів, вважаємо оцінку роботи, особливо тих, які викладають одночасно декілька предметів, визнаючи її такою, що призводить до втрати якості освіти.

Місцеві органи влади, за підтримки держави, зобов'язані створити у комунальних закладах загальної середньої освіти належне освітнє середовище для забезпечення доступу всім учням до отримання повної загальної середньої освіти, що гарантовано статтею 53 Конституції України та Законами України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту».

Додаток: на 9 аркушах.

Голова Профспілки

Г.Ф. Труханов